

WSTĘP

Nauki o zarządzaniu są dyscypliną relatywnie młodą, o nieco ponadstuletniej historii. Jakkolwiek ich geneza w nierozzerwalny sposób jest związana z rozwojem nauk inżynierskich, z których nauki o zarządzaniu wyodrębniły się w początkach XX w., to stopniowa i powolna ewolucja doprowadziła do osadzenia ich założeń w naukach społecznych, przy czym konotacja owego osadzenia nie ma charakteru negatywnego. Dynamika i nieprzewidywalność zmian w otoczeniu, silnie zróżnicowane warunki brzegowe definiowania powodzenia, wielość sposobów konfigurowania struktur organizacyjnych czy modeli biznesu powodują, że oferowane przez nauki społeczne podejścia do opisu natury organizacji i brak „czystych”, jednoznacznych definicji stają się niezwykle przydatne. Jednak charakterystyczny dla nauk społecznych brak wyraźnego zarysowania granic i wysoki poziom dowolności kształtowania organizacji powodują, że część osób, podważając naukowy charakter zarządzania, wyraża przekonanie, że zarządzać może i potrafi każdy oraz że wszystkie działania można „podpiąć” pod zarządzanie. O ile należy zgodzić się z tym, że (pod pewnymi warunkami) zarządzać może każdy, o tyle reszta stwierdzenia jest niepoprawna. Filarami skutecznego zarządzania w organizacjach nie są przypadek i szczęście, ale wiedza, doświadczenie i kompetencje. Zatem zarządzać może każdy, pod warunkiem że będzie posiadał wiedzę i odpowiednio ukształtowane kompetencje. Oznacza to, że zarządzania można i trzeba się uczyć, bo nie jest ono zastrzeżoną dla oświeconych tajemną sztuką, której istota chroniona jest przed niepowołanymi adeptami, ale nauką osadzoną w systemie konkretnych założeń i paradygmatów.

Podręcznik, w kompleksowy sposób opisujący podstawowe zagadnienia z obszaru nauk o zarządzaniu, jest adresowany zarówno do studentów nabywających zarządcze kompetencje, jak i praktyków, chcących otrzymać wskazówki, w jaki sposób należy realizować proces zarządzania organizacjami.

Podręcznik składa się z jedenastu rozdziałów ułożonych według logicznego porządku, prezentujących kluczowe zagadnienia z obszaru nauk o zarządzaniu. Pierwszy, wprowadzający rozdział, został poświęcony istocie i naturze organizacji będących obiektem zarządzania. Rozdział drugi opisuje logikę procesu zarządzania. W rozdziale trzecim przedstawiono proces planowania w organizacji. Strukturom organizacyjnym oraz procesowi ich budowy i kształtowania zostały poświęcone rozdziały czwarty i piąty. W rozdziale szóstym omówiono proces motywowania w organizacji. Rozdział siódmy dotyczy realizacji procesu kontroli w organizacji, analizowanej zarówno w ujęciu strategicznym, jak i operacyjnym. W rozdziale

ósmym zostały przedstawione zagadnienia związane z podejmowaniem decyzji kierowniczych. Rozdział dziewiąty poświęcono zagadnieniu pracy kierowniczej w organizacji. W rozdziale dziesiątym omówiono założenia koncepcji stylów kierowania i zaprezentowano ich główne modele. Rozdział jedenasty zawiera omówienie podstawowych zagadnień związanych z zarządzaniem zmianami w organizacji.